LIBRIS We know books

MARIAN ENE IONUȚ POPA

Atlas geografic

PENTRU MICUL EXPLORATOR

CLASA A IV-A

art educațional

CUPRINS

LIBRIS | We know books

Elemente de geografie a orizontului apropiat și local

Orizontul apropiat

Mijloace de orientare în orizontul apropiat... 5
Planul clasei, al școlii, al locuinței 6
Planul cartierului, planul localității 7

Orizontul local

Orizontul, linia orizontului 8
Roza vânturilor și punctele cardinale 8
Aflarea punctelor cardinale 8
Transpunerea unei imagini într-un plan 9
Reprezentări ale elementelor reliefului 9

Caracteristici generale observabile ale orizontului local

Cum se realizează o hartă 10
Ce ne spun hărțile?
Cum se „citește" o hartă? 11
Scara unei hărți. Utilizarea scării de proporție 12
Categorii de semne convenționale 13

Modificări observabile și repere de timp

Mișcarea de rotație 14
Consecințele mișcării de rotație 14
Ora pe glob 14
Mișcarea de revoluție 15

De la orizontul local la țară

Treceri succesive de la plan la regiune 16
Treceri succesive de la țară la cartier 17

Elemente de geografie generală a României

Limite și vecini 18
Unități majore de relief 20
Harta fizico-geografică 22
Harta climatică 24
Harta hidrografică 25
Harta vegetației și faunei 26
Harta parcurilor naționale 27
Resurse naturale 28
Activități economice majore 29
Utilizarea terenurilor și principalele produse agricole 30
Căile de comunicație 31

Elemente de geografie regională a României

Munții Carpați 32
Carpații Orientali 34
Carpații Meridionali 35
Carpații Occidentali 36
Depresiunea Colinară a Transilvaniei 37
Subcarpații Moldovei și Podișul Moldovei 38
Subcarpații Curburii 39
Subcarpații Getici, Podișul Getic și Podișul Mehedinți 40
Podișul Dobrogei 41
Dealurile și Câmpia de Vest 42
Câmpia Română 43
Bazinul Dunării. Delta Dunării 44
Marea Neagră 45
Organizarea administrativ-teritorială actuală ... 46
Orașele României 47
Municipiul București 48
Regiunea București – Ilfov 49

România în Europa și pe glob

România în Europa 50
Țările vecine României 51
Harta fizică a Europei 52
Harta politică a Europei 53
Uniunea Europeană 54
Vecinii Europei și Europa pe glob 55
Marile călătorii ce au dus la descoperirea planetei 56
Continentele și oceanele Terrei 58
Harta fizică a Pământului 60
Sistemul Solar 62

LIBRIS | We know books

COMPETENȚE GENERALE

1. Prezentarea realității observabile cu ajutorul terminologiei generale și specifice
2. Utilizarea elementelor semnificative din matematică, științele naturii și disciplinele sociale în înțelegerea realității înconjurătoare
3. Relaționarea realității înconjurătoare cu reprezentarea ei cartografică
4. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea orizontului local, a țării și a lumii contemporane

COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE

1.1. Identificarea unor termeni geografici în texte/contexte/situații de învățare diferite

1.2. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici de bază

1.3. Utilizarea termenilor geografici simpli în contexte cunoscute

2.1. Aplicarea unor elemente și operații matematice minime în înțelegerea unor situații reale observate

2.2. Aplicarea unor elemente și cunoștințe dobândite la alte discipline (științe ale naturii, istorie, științe sociale) în descrierea și explicarea realității înconjurătoare

2.3. Identificarea unor fenomene și procese cu caracter geografic din mediul înconjurător al orizontului local, al regiunii, țării și continentului

3.1. Identificarea poziției elementelor reprezentate pe hartă

3.2. Utilizarea semnelor și a altor reprezentări convenționale

3.3. Raportarea corectă a poziției unor elemente pe reprezentările cartografice

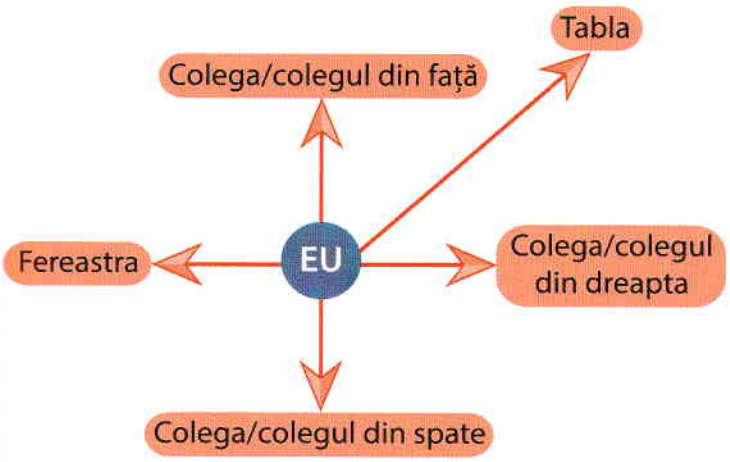
3.4. Utilizarea unor reprezentări grafice și cartografice simple

4.1. Dezvoltarea curiozității de cunoaștere a elementelor geografice caracteristice orizontului local, țării și lumii contemporane

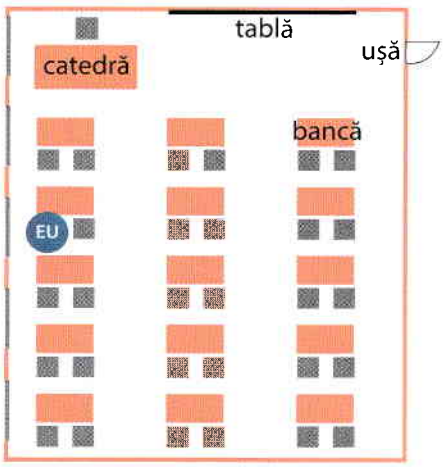
4.2. Dobândirea interesului pentru înțelegerea rolului mediului înconjurător pentru viața și activitatea societății

4.3. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea și înțelegerea diversității naturale și umane

LIBRIS We know books

Poziția în clasă

Planul clasei

Mijloace de orientare în orizontul apropiat

Locul din care răsare Soarele indică întotdeauna **punctul** cardinal **est.** Dacă te orientezi cu fața spre **Soare**, ai în dreapta **sudul**, în stânga **nordul** și în **spate vestul**.

Direcția spre care apune Soarele indică întotdeauna punctul cardinal **vest.** Dacă privești spre Soare, ai în dreapta **nordul**, în stânga **sudul** și în spate **estul**.

Instrumentul utilizat pentru determinarea punctelor cardinale se numește **busolă**.

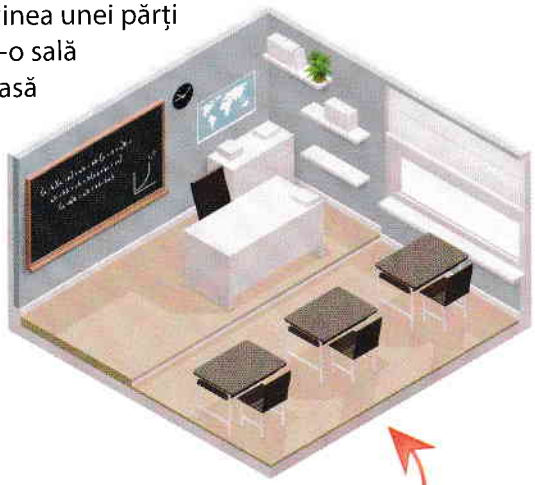

Astăzi, orientarea este mult mai ușoară cu ajutorul dispozitivelor moderne care au **aplicații tip hărți**.

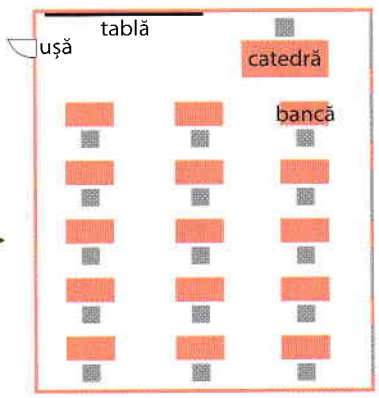
LIBRIS We know books

Planul clasei, al școlii, al locuinței

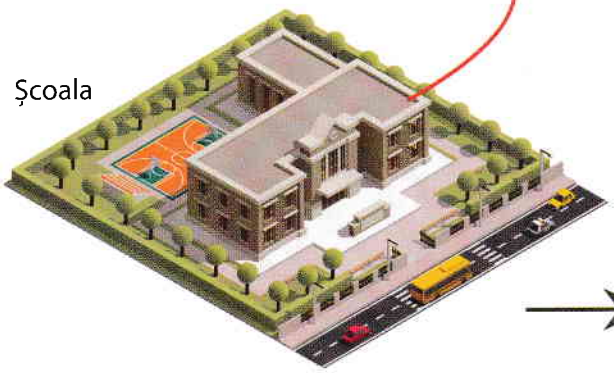
Imaginea unei părți dintr-o sală de clasă

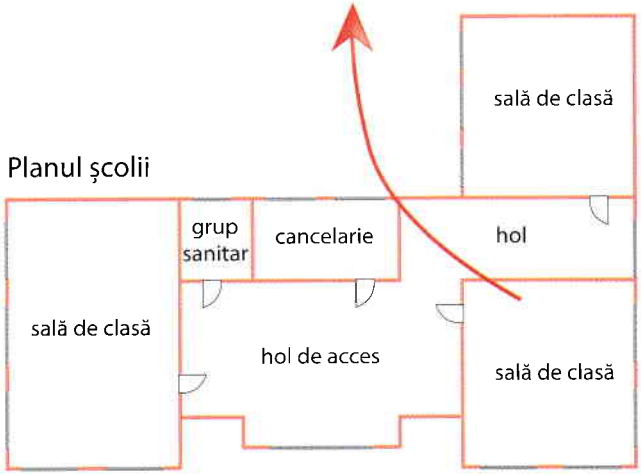
Planul clasei

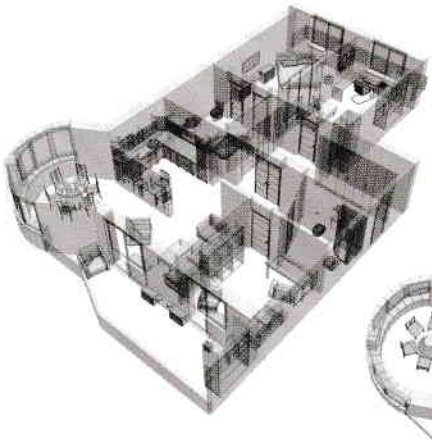
Școala

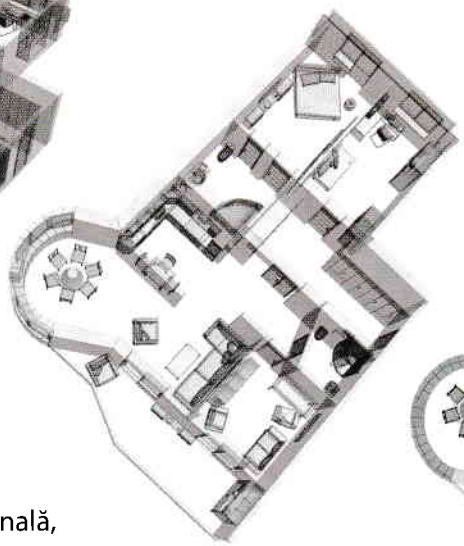

Planul școlii

Această succesiune de imagini sugerează felul în care se poate trece de la modelul 3D al unei locuințe la planul locuinței respective.

Planul este un desen (o reprezentare grafică) în care sunt marcate, într-o formă micșorată și convențională, porțiuni din orizontul apropiat (clasa, școala, locuința, cartierul sau localitatea).

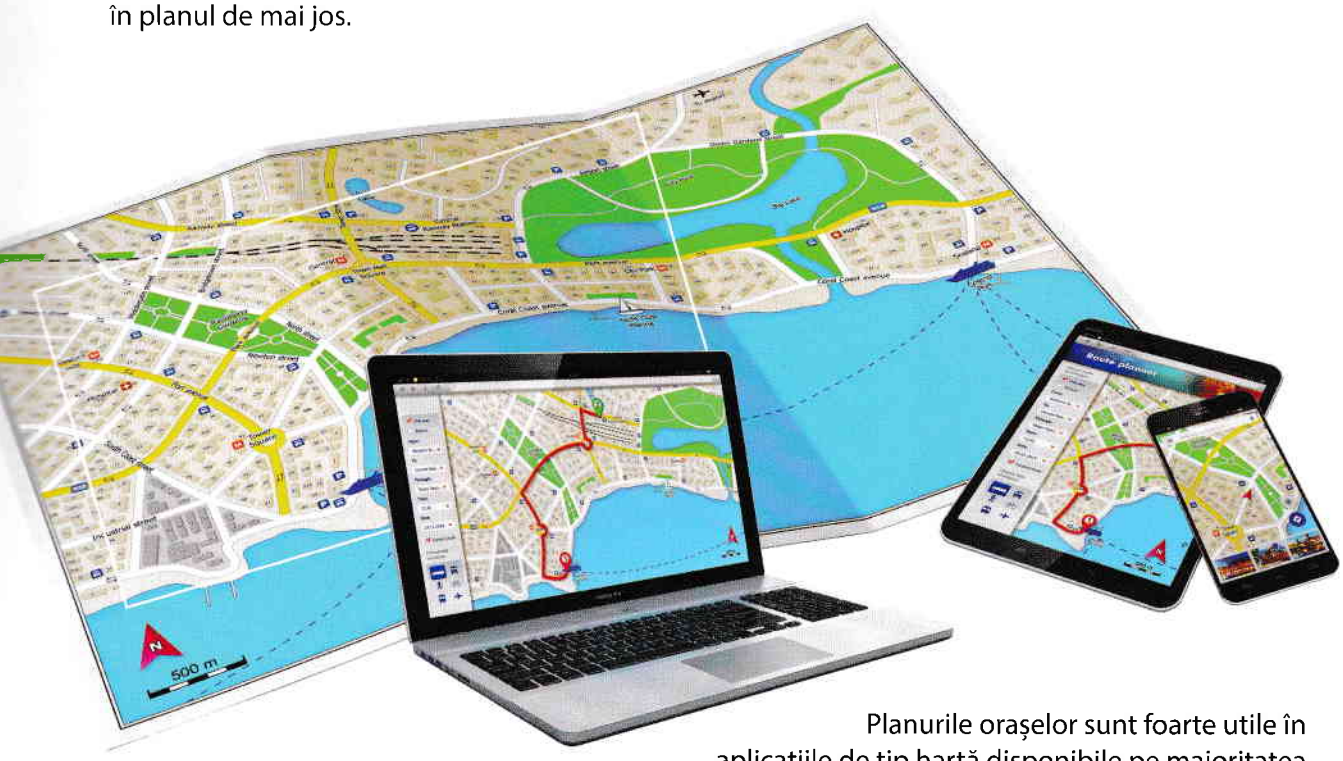
Planul locuinței

LIBRIS We know books

Planul cartierului, planul localității

Cele două imagini de mai sus reprezintă detalii ale unor elemente prezentate în varianta tridimensională a planului unui cartier imaginar. Același cartier este reprezentat în planul de mai jos.

Planurile orașelor sunt foarte utile în aplicațiile de tip hartă disponibile pe majoritatea dispozitivelor „smart". Cu ajutorul acestora, orientarea într-un oraș necunoscut devine mult mai ușoară.

LIBRIS We know books

Orizontul, linia orizontului

La munte linia orizontului poate avea o formă vălurită.

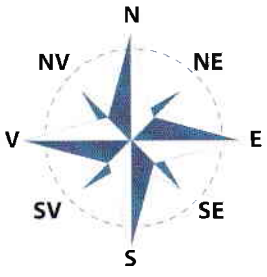

În regiunile de deal linia orizontului este ușor vălurită.

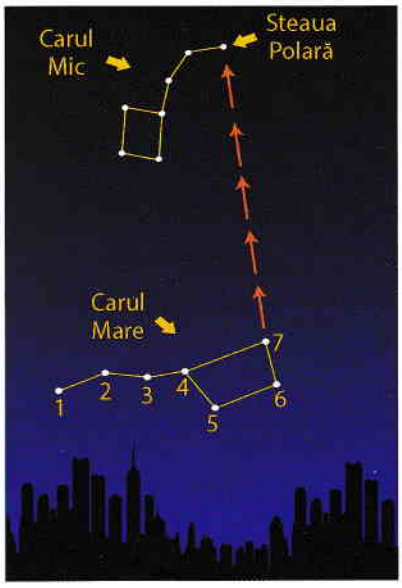
La câmpie linia orizontului are aspect liniar (este dreaptă).

Roza vânturilor și punctele cardinale

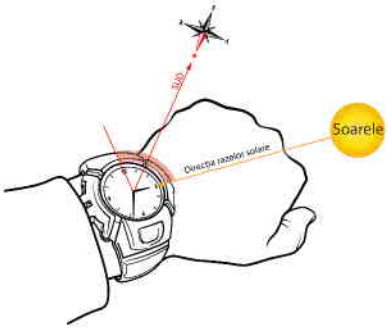

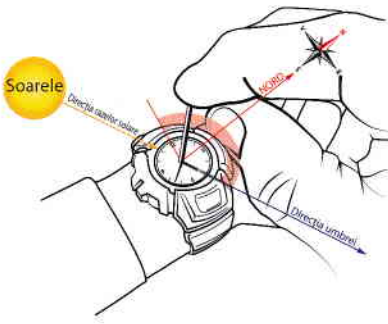
Roza vânturilor este o reprezentare grafică, în formă de stea, care indică direcția punctelor cardinale principale (nord, sud, est și vest) și a punctelor intercardinale (nord-est, sud-est, sud-vest și nord-vest). Pentru orientare, cunoașterea punctelor cardinale (sau măcar a unuia dintre acestea) este esențială. Dacă știi în ce direcție este nordul (de exemplu) cu ajutorul rozei vânturilor poți afla ușor poziția tuturor celorlalte puncte cardinale.

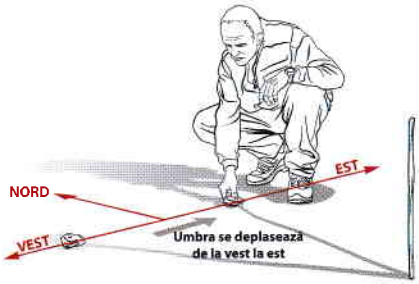
Aflarea punctelor cardinale

Steaua Polară a reprezentat, încă din cele mai vechi timpuri, principalul reper pentru aflarea direcției cardinale „nord". Dacă identifici corect Steaua Polară și privești spre ea atunci ești cu fața orientată către nord.

În imaginile alăturate sunt ilustrate schematic mai multe modalități de a afla punctele cardinale în natură, folosind cele mai simple metode.

LIBRIS We know books

Transpunerea unei imagini într-un plan

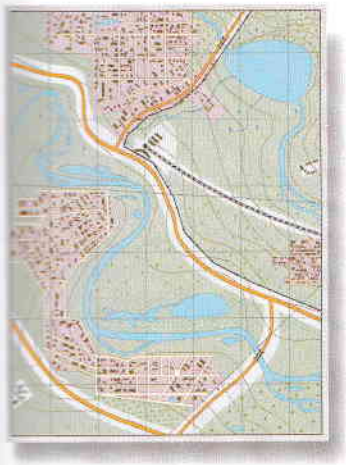

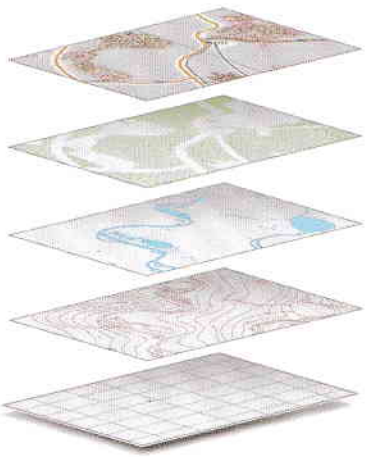
Fotografie aeriană

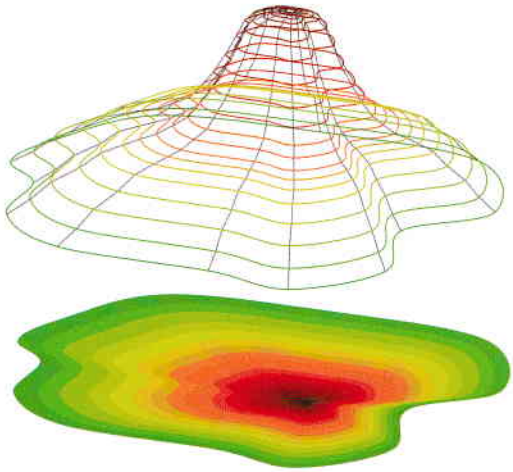

Plan

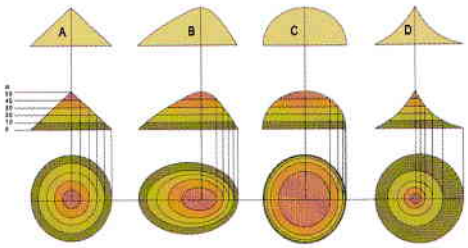
Reprezentări ale elementelor reliefului

Există mai multe modalități și tehnici de reprezentare a elementelor reliefului. Pentru reprezentarea altitudinilor se folosește, prin convenție, un cod de culori (verde pentru câmpii, galben, bej pentru dealuri și podișuri, maro pentru munți). Nuanțele sunt cu atât mai intense, cu cât altitudinea crește.

LIBRIS We know books

Cum se realizează o hartă

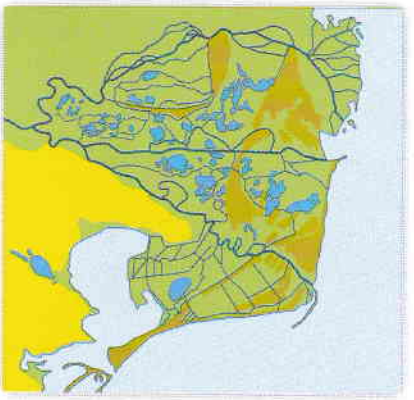
1. Țărmul se reprezintă cu albastru. Marea se colorează cu bleu, uscatul cu altă culoare.

2. Apele de la suprafața uscatului se marchează cu diferite nuanțe de albastru.

3. Treptele de relief se reprezintă prin nuanțe diferite. Mai sus sunt marcate grindurile.

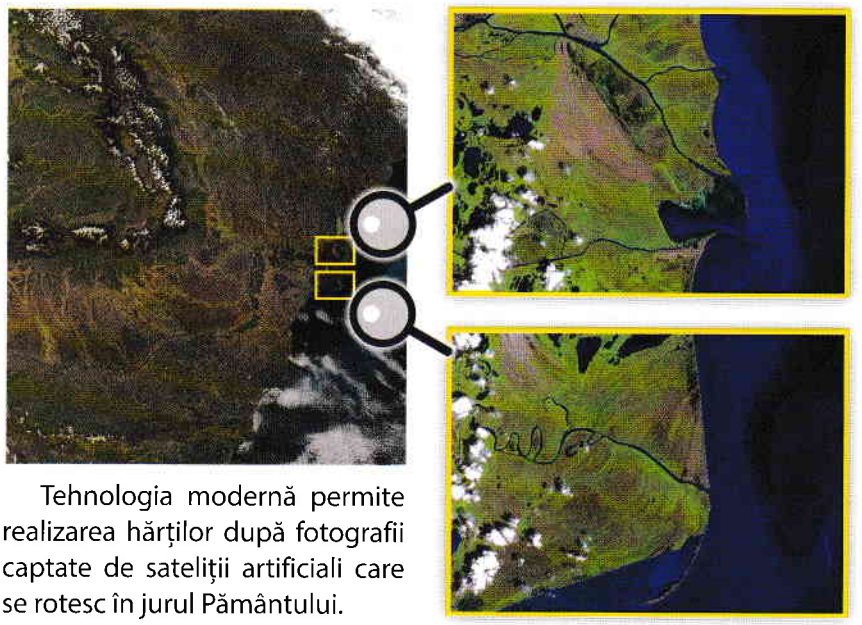
4. Se detaliază treptele de relief, conform unui cod al culorilor. În exemplu, unitatea vecină.

5. Se trec denumirile unităților majore de relief și ale celorlalte elemente geografice.

6. Se completează harta cu toate elementele geografice necesare (inclusiv așezări).

Tehnologia modernă permite realizarea hărților după fotografii captate de sateliții artificiali care se rotesc în jurul Pământului.